

REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: Anchorena 85 BUENOS AIRES. Premuneratorų ir auksas "Balsui" prašom siųsti ADMINISTRACIJOS, o raštus REDAKCIJOS vardu.

BALSAS

ARGENTINOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS Pietų Amerikos Lietuvių Draugijos "LIETUVA" organas.

"LA VOZ" SEMANARIO LITUANO EN LA REPUBLICA ARGENTINA. Calle Anchorena 85, D-to A. B. S. Aires.

PRENUMERATOS KAINA metams ARGENTINOJE ir visoje Amerikoje 4 pesai n.n. LIETUVOJE ir kitose šalyse 2 doleriai U.S. GARSINI MAI pagal susitarimą.

Nr. 37 (42).

BUENOS AIRES, 1928 m., Spalio mėnesio 27 diena.

II METAI.

EXTRA!

LIETUVOS NAUJIENOS.

Reformos „Lietuvoje“ ir „Balse“.

TINKAMAM KULTŪROS DARBUI REIKALINGOS TINKAMOS PRIEMONĖS.

MES NEPRIVALOME VERGAUTI NĖ JUODOJO NĖ RAUDONOJO INTERNACIONALIZMO APAŠTALAMS. MES LIETUVIAI TAIPGI TURIME TEISĖ PATYS ORGANIZUOTIS KAIP KIEKVIENOS KULTURINGOS TAUTOS ŽMONĖS.

Šis "Balso" numeris išsina lietuviškan pasa ulin knipo rezultatas reformų, padarytų poretą schmadionį P.A.L.D. "Lietuva" visuotino narių susirinkimui, (Platiau žiūrėkite "Atviras žodis" 3-šiano pusl.).

Vienas reikalingas pastebėti, kad tinkamas kultūros darbu reikalingos ir žmonių priemonės. Nopamama gražiai idėjų ir patriotingumo maskos, kad daugelis ir pasitenkian. Rintan darbu typti reikalingas ir rintan pasiryžimas!

Geras tekstas, dabina laikraštį, bet prinitivis spausdinimo budas laikraščio vortę sumalina, o daugelio akyse visiškai panaikina. Net entuziastiškiausis gimnazistas daktar neskaite savo klosos organo, joigu jis blogai žaifrografuojamas. Nopamama tat daug reikalauti iš daugelio mūsų, kurie tik užsionius pasioke pradėjo patys laikraščius pronomuotis.

Todėl "Balsui" kuogroičiausia reikia oiti prie pubeavime s p a u s t u v o s insiteigimo arba bent š r i f t o insigijimo. Be to rintan kultūros darbas nėra galimas. Be to nėra jokios galimybės ne praspnės išleisti padidintą jubilėjinį "Balso" numerį ar almonachą, apio kuri laiška kalbėja buvęs "B". redaktorius; bet savo raporte visuotinan susirinkimui jis ne puse žodžio apio ji noprismind ir abolnai jokių rankraščių naujai redakcijai nopordavė, oš, nėra. Tokis leidinys galina išleisti tikrai rintai pasiruošus ir susidarius tochninei galimybai, o kalbėt apio "pozityvius darbus" ir nieko pozityvius neatlikt (apart distrakcijos) nėra jokių laury užsipolinimas. Tik toki kaip Dalmys už tai gali taure kelti ir šaukti "valio".

Kiek toko patirti, dabartinė "Lietuvos" valdyba su p. Paliuku prysakij, gavo perinti iš sonosios (kuriai vadovavo p. Vil-kas) draugiją ir laikraštį visiškai be lošy. Taigi dar sunkiau intis darbe visiškai tuščiai knai esant, nėra "Balsas" visuonet apsioidavo tik su nininaiškia-ustomis lošomis.

"Balsas" privalo vykint rinte kultūros darbu ir reikišti demokratiniš Lietuvos laisvės idėja s. Paliekant darbe vykinin susipratusias mūsų visuomenės ir naujos valdybos iniciatyvai reikia pasakyti, kad mes neprivalone vergauti ne romiška-kunigiški juodoje, ne maskviška-konissariški raundenoje internacionale apaštalam. Mes lietuviai Argentinoje taipgi turime teisę patys organizuotis kaip ir kiekvienos kulturingos tautos žmonės! S a n t a k i š k i s.

SUSKILLO SOCIALISTŲ PARTIJA.

BERLYNAS, (United).- Gautos iš Varšavos skelbia, kad Lonkijos socialistų partija suskilo. Sakoma, kad Pilsudskio šalininkai sutvėrė atskirą partiją, nat Pilsudskis, kuonet dar nesvajoję apio Lonkijos krališką karūną, pats priklauso P.P.S. partijai.

PASIBAIGĖ AUSTRALIJOS DARBININKŲ STREIKAS.

MELBURNAS, (Havas).- Australijos uosty darbininkų streikas pasibaigė ir visuose Australijos uostuose vėl darbu cina normaliai.

TURKIJA STEIGIAMOKYKLAS BEMOKSLIAMS.

KONSTANTINOPOLIS, (United).- Turky valdžie steigia nokyklas suaugusiems, tuo būdu norėdama taip pakelti Turkiją, kad joje visiškai nebūtų be moksliu (analfabeta), arba bent visiškai sumažinti bonokslų skaičių. Naujai steigiamoms nokykloms bus reikalinga 12, 000 nokytojų.

ŠILTINĖ UKRAINOJE.

LONDONAS, (United).- "Exchange Telegraph Company" korespondentas praneša iš Rygos, kad ten gautos žinios, kad Ukrainoje labai išsiplėtusi šiltinės epidemija. Serga 10,000 žmonių, daug miršta. Uždaryta nokyklos ir kin.

"PINIGŲ FABRIKAS" KAUNE.

Tolščių "Zemaitis" rašo, kad žionis diononis Kauno sulaiykty du asnonys, kurie už 14,000 litų insigiję "pinigų dirbino" mašiną, o tikronybėje song šomodang su į vairių skystinę butoliukais. Vikrus prigavikas, žydolis Videokis, pabėgo.

ŽEMAITIJOS PAMINKLAS.

Tolšiuose, Laisvės Aikštėje, prasidėjo žinės kasinas pastatymui parinklo žemaitijos sūnams, žuvusioms kovose už Lietuvos nepriklausomybę.

NEPAPRASTAS ATSIŪKIMAS LIETUVOS AVIACIJOJE.

Rugsėjo 21 d. Lietuvos aviatorius kapitonas Peseokas drauge su leitonantu Šinku skraidė oro. Staiga sugdė benzinas bakas ir užsidogeo orlaivis. "Mirtis" -sako Šinkas. Bet kapitonas Peseokas sušuko "Lipkių ant sparnų". Bėgyje kelių sekundų abu aviatoriai išlipo ant orlaivio sparnų, budant liopsnoje, taip valrave degantį orlaivį 200 motry aukštumoje, nes parčėty su savin noturėjo. Orlaivis smigo žemėn ir po keliu minučių pasiliko tik goložinis jo daly. Aviatoriai apdėgė ir susižeidė, bet tik ašiu savo staigian sumanumi, pasiliko gyvi. Aviatorius ligoninėje lanko daugybė žmonių. Žinovai šį įvykį vadina vieninteliu pasulyje atsitikimu, kad liopsnoac nusiloidę aviatoriai pasiliko gyvi.

TAI BENT JAUNIKIS!

"Žemaičių Prietelius" rašo, kad Kušijny kaine, Sionų apskirtyje, vėdė trošij žmonų Kazys Lyninkas 105 moty anžiaus sulaukęs. Tai bent jaunikis! O apio Voronovo egzistavimą jis visiškai nieko nežino, - jis jau ir norikalingas... Sunku buty surasti tačij jauniki Argentinoje!

VAGIA IR BAŽNYČIOJE.

Kretingos bažnyčioje, p-naldy metu, pavogta iš piliečio Draško, iš Kalupėny knaino, Kartonos val. kišonės 95 litai ir kvitos. -"Z". Lsv.

NUBAUDĖ REDAKTORIŲ.

Klerikalinio "Tautos Kelio" redaktorių, Kauno pirmos nuovados taikos teisėjas nubaudė 6 paroms arešto už susiocieno ministerio knoišing. Nubautasai nepatenkintas ir kreipėsi uakštosnėn instancijon.

VĖL PRASIDEDA LIETUVOS IR LENKIJOS TAIKOS DERYBOS.

Telegrafo žinios skelbia, kad lapkričio 3-šią dieną Karaliaučiuje vėl prasideda Lietuvos ir Lonkijos taikos derybos. Bet spėjama, kad su Lonkija Lietuva tol nosusitaikeys, kol lonkai nosutiks grųžint Lietuvai mūsų sostinę Vilnių.

INSILEIDŽIA "NAUJIENAS".

Lietuvos laikraščiai skelbia, kad didžiausias pasulyje lietuvių kalboje dienraštis, socialdemokratų laikraapis, "Naujienos" iš Chicago loidžiamos įvėlti ir platinti Lietuvoje.

Taipgi skelbiana, kad Voldonaro valdžia nuėnė oirkuliacijos draudimą Lietuvoje liadninikiški "Sandarai" iš Chicago ir Susivionijimo Lietuvių Amerikoje organui "Tovynai" iš New Yorko, Apio Bostono "Kolcivio" ilcidang ar draudimą nos žinių noturine.

LIETUVOS VALSTYBINIO TEATRO ARTISTŲ STREIKAS.

"Lietuvos žinios" rašo, kad šį pavasarį Švietimo Ministerija, derydama sutartis su Valstybinio Teatro artistais, pakėlė jiems algos šian sezonui ir artistai ranti išsiskyrė vasaros poilsiams. Bet susirinkę rudonio sezonui prasidėjus patyrė, kad jų algas valdžia sumažino. Artistai su tokiu patvarkymu nosutinka ir neina tostran dirbti. Jų nusivylimas dar didonis ir tuoni, kad nekuriu pirmaeiliai artistai turėjo pasjulimus gastroliuoti didžiūose Europos teatruose, bot gavę materialijų splygy pagerinimą Kauno - pasiliko Lietuvoje. Anot "Echo" žinių, ekonominiais reikalais vaduodančiosi streika paskelbė Kipras Potruskas, Antanas Sodioka, Mariona Rakauskaitė, Grigaitienė, Kutkauskas ir kite Lietuvos Valstybinio Teatro artistai. Sakoma, kad algų mažinimui dėtij itaką Dranos artistai, kurių algos žėnosnės, negu Oporos artistų.

PRANEŠIMAI.

P.A.L.D. "LIETUVA" valdybos posėdis įvyks "Balso" Redakcijoje šį šostadienį, spalio 27 d., 9 v.v.

"DAINAVOS" knygynas gavo iš Lietuvos Lietuvos darbininkų pocto Janonio raštus. Kaina \$ 1.00 n.n.

"F.MISLIRIO" firma skelbia, kad jos atstovas Kauno, "Baltijos Lloyd" daš persikėlė iš 24 į 16 Nr. Laisvės Alėjoje, kur ir pataria kreiptis. oooooo

SPAUDOS IR GYVENIMO APŽVALGA.

VILNIAUS KLAUSIMAS.

Vilniaus klausimas šiandien įdomiausia Lietuva, kaip tikrąją jo savininkę, Lenkiją, kaip mūsų istorinės sositinės užgriebikę, o kitos pasaulio valstybės Vilniui susiinteresuotą sorišyje su Lenkijos imperializmo buvimu. Tik pati Lietuva, Lenkiško imperializmo prieššinkai ir neutraliausiasios valstybės gina, palaiko ir remia Lietuvos teisę prie Vilniaus.

Didžiausi Lietuvos priešų "triupai" - Ambasadorių Konferencijos nutarimas, esą Vilnius turys Lenkijai priklausyti. Bet tie "triupai" jau visai nustojo reikšmės, kadangi perėmė Tautų Lygos plenume dvi ištisas valandas kalbėdamas prof. Voldemaras nurodė politines lenkų viligiugystes, ypač sulaužyme Suvalkų sutarties - kuria einant Lenkijos atstovai pasirašė Vilniaus priklausomybę Lietuvai, o po poros dienų ji užgriebė ir Ambasadorių tarimo netikslumą, kadangi Lietuva jų nebuvo įgaliojusi teikius tarimus daryti ir savo laiku tai užprotestavo.

Pereitę mėnesį Europos spaudoje tapo paskelpta įžymių juristų nuomonė apie Ambasadorių Konferencijos nutarimą dėl Vilniaus. Labai malonu pažymėti, kad ta nuomonė ištisai kalba už Vilniaus priklausomybę Lietuvai, o ne Lenkijai ir kad Ambasadoriai to kio tarimo daryti neturėjo jokios netikros lais, bet tuom labiau neturėjo jokios juridinės teisės.

Profesorius Louis Le Fur, paklaustas Lietuvos pasiuntinio P. Klimo Parvyžiuje tuomi klausimu išsireiškė, plačiai metvavo Lietuvos absoliutę teisę prie Vilniaus ir griežtai pasitebejo:

"Reikia atsakyti be svyravimų: ne, nei pozityvės teisės nei teisingumo atžvilgiu, Lietuva nėra sušita Ambasadorių Konferencijos nutarimu, kurį jie padarė 1923 met. 1923 men. 15 dieną".

Taipgi mums labai malonu pažymėti, kad Lietuvos teisę į Vilnių vis plačiau populiarizuojama. Kiekvieno dorio lietuviu idealas yra greičiau sulaukti to valandę, kurię Lietuvos trispalvę vėliava užplevesus Vilniaus įkurejo Gedimino Kalnė - Vilniaus.

FALMONTAS - LIETUVIS.

Didis rusų rašytojas Balmont parašė kelis laiškus Lietuvos laikraščiuose, kur jis pasisako, kad mokėnasi savo tėvų lietuvišką kalbą ir manę atvykti Lietuvon apsigyventi. "Lietuvos Aido" jis rašo ir apie Vilnių, kritikaudamas lenkus. Lenkų spauda tuomi labai pasipiktino.

Balmonto asmenyje Lietuva susilaukė pasaulinės reikšmės drauge rašytojo ir poeto!

Dar tik prieš pat karę, ašiu vėlionies inž. Naruševičiaus rūpesčiui, Lietuvai grįžo didis rusų poetas - rašytojas Jurgis Baltrušaitis, kuris jau šiandien netik lietuvių literatūrg savo plunksna dabina, bet jau ir Balmontę lietuvių kalbon verčia, ir nue pat Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo atlikę svarbiausias pareigas Lietuvos susitarimose su Rusija ir visę laiką garbingai eina Lietuvos atstovo pareigas Maskvoje.

Kitas garsus rusų rašytojas Bajanas dabar gyvenantis Šveicarijoje, taipgi sakosi esąs lietuvis ir rengiasi Lietuvoje apsigyventi.

Francozų rašytojas Miloš taipgi neseniai pasiskelbė lietuvis esąs.

SOCIALDEMOKRATŲ NUOMONĖ APIE LIETUVOS KOMUNISTUS.

Niekas neabejotų, kad Kaune einant: savaitraštis "Socialdemokrata s" yra tikrai Lietuvos darbininkų leidžiamas ir da rbininkų klasei tarnaujantis laikraštis. Tai reikia spresti ne iš to balsio, kuris virš antgalvio rašomas: "Visų šalių proletarai, vienykitės", bet iš laikraščio turinio ir leidėjų bei bendradarbių rimtumo. Socialdemokratas net jokių bizniškų skelbimų visiškai netalpina.

Savo 27tos dienos rugsėjo 8 m. laidos redakcinį straipsnį jis šitaip pradeda:

"Kalbant apie komunistų darbuotę Lietuvoje mums visomet teko tvirtinti, kad jie yra tik Maskvos agentai. Maskva duoda pinigus, bet Maskva reikalauja aklo klusnumo. Pastatyti ant Lietuvos komisarai su Kapsuka ir Aleksa-Angariečiu priešakį neveltui patys valgo Maskvos buterbrodus. Kiek leidžia policinės sanlygos Lietuvoje, jie užkniubę seka idėjinius ar mokamus su va bendradarbius Lietuvoje ir visomet sutampo juos savo pavardžiu, kai tie pabando bent kiek atsispirti ir parodyti skirtingę nusistatymą arba iš Maskvos nepadiktuoę veikimą

"Tikrai apgailėtina vietos komunistų padėtis, kuri net išbandytiems partiniu klausimu mūsų belševikams kartais perverčia visus vidurius ir varo juos į opoziciją prieš Kapsuką jiems įšabotą pavardį. Nesutikimai tarp veikiančiųjų Lietuvoje komunistų ir jų "darbdavių" užsieniuose pastaruoju laiku tiek padidėjo, kad duoda progę net buržuazinei rusų ir Lietuvos spaudai kelti viešumon kalbas apie krizę Lietuvos komunistų tarpe".

Toliau Socialdemokratas rašo, kaip Angarietis 1918 metais ant balto kamelės, "nugalėtoju" įjojo Vilniun, o, jojant į Kaunę, ties Kaišėdoriu vokiečiai jį nuvertę nuo kumelės. Kūmet Lietuvos buvo socialistinėvaldžia, tad lietuviški bolševikai norėjo ję nuverstį, o dabar, esą, Kapsukas su Angariečiu draudžia Lietuvos komunistams kovoti prieš Voldemarę valdžią. Taip, esą, yra dėl to, kad nesutvarkyti santykiai tarp Lietuvos ir Lenkijos neleidžia antibolševistinio frontę sumegzti.

"Iš tos baimės - sako Socialdemokratas - eina ir Lietuvos komunistų patriotizmas nepriklausomai Lietuvai".

MAJUS BRAZILIJŲJE?

Iš privačių šaltinių tenka patirti, kad buvęs Tauragės sukilimo dalyvis ir "plečkaitininkas" kapitonas Majus atvyko Brazilijon. Jis ai, sakoma, darbuojasi "Garso" redakcijoje ir bus kaip specialus "Lietuvos Aido" korespondentas.

Vienas patikrintų žinių tuomi klausimu neturime.

TOLSTOJAUS SUKAKTUVĖS

Sip metų rugsėjo mėnesio 11 dieną sukako lygiai šimtas metų nuo didžiojo rusų rašytojo L. Tolstojaus gimimo.

JAUNIMIEČIAI

Lietuvoje tik ką pasibaigę Lietuvos Jaunimo Sąjungos skyrių atstovų suvažiavimas. Si sąjunga spiečia savo organizacijon puikangų Lietuvos kaimo jaunimę, priklausantį Lietuvos Valstiečių-Liaudininkų Partijos ideologijai. Seštasai jės suvažiavimas pasiuntė širdingus pasveikinimus nusišalusiems mūsų tautai žmonėms: Dr. K. Griniui, Dr. J. Staugaičiui, F. Bortkevičienei, M. Sleževičiui ir kitiems senesniems varpininkams ir demokratijos veikėjams.

Taipgi sveikino Vilniaus krašto lietuvių jaunimę, Užsienio lietuvių jaunimę, Mažosios Lietuvos jaunimę, Latvijos, Estijos ir Suomijos jaunimę ir Didįjį Lietuvos jaunimo kultūrintoją Vidunę.

A PIE VALSTYBĖS TARYBA.

Lietuvos finansų ministeris Tubelis, kalbėdamas su Rygos rusų draščiui "Segodnia" bendradarbių pasakkoje, kad Lietuvos Valstybės Taryba jau šiomis dienomis bus sudaryta iš 11 geriausių Lietuvos juristų, ir karuomenės bei dvasiškijos atstovų. Viso bus 20 narių, bet, faktinai, jie turės tik patariamąjį balsą ir ir dabartinės valdžios formos nepakeisę.

Ministeris taipgi papasakkoje, kad su nekuriomis opozicijos partijomis dabartinė vyriausybė jau esanti arti susitarimo ir, esą, pirmiausia prie dabartinės valdžios palaikymo prisidedanti ūkininkų sąjunga, kurios dalis narių ir dabar su valdžia bendradarbiauja.

RADIO PRIES KUNIGUS.

"Lietuvos Žinios" spaudos apžvalgoje rašo, kad Žemės ūkio ministeris "Lietuvos Aido" korespondentui yra pareiškęs:

"Žemės ūkio Rūmai paskelbė per radio, kad per Šilinę rugsėjo 8 dieną bus atliktas nedraudžia dirbti. Daug žmonių pasinaudojo geru aru ir dirbo. Gery pavyzdį čia davė ir Vilkaviškio kunigu seminarijos ūkis, kur pereita šeštadienį buvo dirbami ir lauko darbai".

Taipgi radio pranešimas sugriovė kunigu tvirtinimas. "Lietuvos Žinios" nuo savęs dar štai ką sako: "Šis klausimas ne naujas. Rinti žmonės senai nurodinėja, kad per daug švęsti nėra gera, nes krašto ūkis nuo to kenčia. Katoliki kunigai vedė didžiausių kovę palikti kuodaugiausia švenčių. Mat tur buturi tam tikrų materialiu išrokovimų.

"Pas mus dar per daug švenčiama. Neturėtų but, be sekmadienių, darbymečiais jokių kitų švenčių. Net sekmadieniais, kituos kraštuos, javy valymo arba sėjos metu, nešvenčiama".

SUDARYTA LIETUVOS SUTARTIS SU SOVIETŲ RUSIJA.

Pereito mėnesio 25 dieną Kaune tapo pasirašyta didžiausiaio palankumę principu pagrįsta provizorinė prokybos sutartis tarpe Lietuvos ir Sovietų Rusijos vyriausybių. Iš Lietuvos pusės pasirašė prof. Voldemaras, o iš SSSR, "sovietų atstovas Kaune."

"VARPAS" PERSIKĖLĖ.

"Varpa" spaudos bendrovę Kaune, anot "L.Ž." pranešimo, nusipirko nuosavus namis ir persikėlę juosna drauge su "Lietuvos Žinių" ir "Lietuvos Ūkininko" redakcijoms. Dabar "Varpa" antraštas yra sekantis: G e d i m i n o g a t v e Nr. 38, Kaunas.

LIETUVOS VALDŽIA VILNIUJE.

"Lietuvos Žinios" paduoda sensacingas žinias apie Plečkaičių ir Pilsudskio planus. Esą iš lenkų pusės atbogo Lietuvos Lenkijos generalinio štabo karininkas B.Pair pasakė Lietuvos kriminalinei policijai, kad Plečkaitį reikia skaičiuoti antru Pilsudskiu, nes jiedu abudu bendrai nori užgriebti Kaunę. Lenkų generaliamo štabe, ypač legionininkų suvažiavimo vedamas labai intensyvus darbas pasiruošimams pulti Kaunę, nes jeigu jie nepadarys, tad Lietuvos žmonės greit eis pasiimti atgal savo Vilnių. Plečkaitis dažnai vedęs asmeniškias konferencijas su Pilsudskiu. Vilniuje esanti sudaryta "Lietuvos valdžia" iš lenkų majoro Kirtiklio, atstovo Znydram Kosciolkowskia, Abramovičiaus, Račkovičiaus ir Klaičiaus. Ketvirtoje dienoje po legionierių suvažiavimo Plečkaitis būk gavo iš lenkų generalio štabo 10,000 dolarių savo ir Pilsudskio darbe stiprinimui Lietuvoje. Esą Plečkaitis yra pasižadęjęs paruošti "dirvę" iki lapkričio mėnesio. Vilniuje jis uoliai dirba spausdindamas proklamacijąs, kurias per Rygę siunčia slapta platinti Lietuvoje, ypatinai Kauno, Ukmergės, Panevėžio ir Utėnos apskrityse.

LIETUVOS KONFLIKTAS SU LATVIJA.

"La Prensa" patalpino telegramą iš Kaune turioje sakoma, kad Lietuvos premjeras Voldemaras pasiuntę reikalavimų Latvijos vyriausybei reikalaujamas, kad Latvija atsarkty savo atstovą iš Kauno. Tai, esą, įvyko dėl to, kad Latvijos užsienio reikalų ministeris Balodis kalbėdamas Ženevoje pareiškė simpatiją lenkų politikai, nukreiptai prieš Lietuvos interesus.

Kitose telegramose sakoma, kad Latvija pareikalavo sau tų Lietuvos gelgkelio dalį, kuri nutiesta latvių teritorijoje.

Lenkų spauda labai giria latvius už toki Lietuvai nemalonų žygį. Kiti laikraščiai rašo, kad latviai nori pasigerinti lenkams, idant pastarieji nustotų reikalavę, kad latviai jiems grąžintų 6 valstčius, į kuriuos lenkai turi pretenzijas.

"Izviestija" pastebi, kad yra labai pavojinga palaukyti Lenkijos agresingumą, kadangi lenkams tai rūpi vien militarine strategija vaduojantis.

"SANDARA" CHIKAGOJE.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Partijos organas savaitraštis "Sandara" iš So. Bostono persikėlė Chikagon. Be to Chikagoje eina "Naujienos", "Vilnis", "Draugas", "Gyvenimas", "Vanago Muzika" etc.

Atviras Žodis.

Poezija

Retenybė Argentinos lietuvių visuomenia me gyvenime skaitosi tokie susirinkimas, kurie dalyviai, vaduodamiesi organizacijos idėjimis, kalbasi "nevykdomi žodžiai medvilnė". Tokiai susirinkimas įvyko "Balso" redakcijoje šio mėnesio 21 d. Jisai turėjo išspręsti Pietų Amerikos Lietuvių Draugijos "Lietuva" ir jos leidžiamą žurnalą "Balso" reikalus.

Dalyvavo šie "Lietuvos" nariai: Gerb. Lietuvos Respublikos Konsulas J. Skinkis, Konsulato sekretorius B. Steponaitis, panelės O. Sabutytė, Indulaitė, Baniulytė, p. P. Paliukas su žmona, p. A. Vilčinskis su žmona, p. Bandy su žmona, pil. P. Jasiukynas, Svagždyš ir St. Stabinskas.

Apie tokis pat skaičius dalyvavai ir svečių, kurių tarpe pp. K.N. Norkus, K. Auglis, Daminaitis ir Kiti.

Susirinkimui pirmininkavo Steponaitis, sekretoriav. Jasiukynas.

Pirmąją dienotvarkės punktą buvo draugijos valdybos ir redakcijos pranešimai apie finansinį stovį.

Pranešinėjo p. Vilčinskis, kuris iki šiam susirinkimui buvo draugijos valdybos pirmininkas ir "Balso" redaktorius. Pranešinėjo labai pesimistiškai ir pabrėžė mažėjančius rezultatus:

"Iki jam pradėsiant darbuotis "Lietuvos" draugijoje buvo apie 400 narių, o dabar pasilikę tik apie 50. Jis. p. Vilkas, noris parengti iš viso darbo ir iš visų pareigų, nes nepajieggs daugiau dirbti, nes dažnai, anot jo, vietin trijų kartų į dieną, jam tenka valgyti tiktai du kartus! Jau išdiniškas Žukauskas jo neklausia ir į ketvirtą iš eilės susirinkimą neeilank. Sekretorius. Majauskas taipgi pasilanko. Barykite ką norite, išneškite man papetką, bet aš negaliu negaliu, negaliu.

Steponaitis pasiūlo susirinkimui pakalbėti apie PRIBASTAIS, kurio p. Vil - ka be draugu paliko ir kaip draugijos, taip laikraščio darbu žemiau kritikos pastatė.

Šta b i n s k a s klausia, dėl ko Vil - kas laikraštį pavertė kum. Daktaro organu, o aplėdo visą "Lietuvos" draugijos darbuotę?

Augli s klausia, ko dėl "Balso" nepadauda teigiamų žinių apie Lietuvos valdžios darbuotę?

Jasiukynas reikalauja aiškesni atsakymų iš p. Vil - ko darbuotės, kadangi pastarasis omes kalbėti pasisake, kad tai bus raportai ne draugijos ir ne redakcijos, bet Vilčinskio.

Klausiamas prieštastis p. Vil - kas jau pradžioj savo kalbos atšikino, bet paskiau dar papildė sąkydamas:

- Sakote, kodėl aš protegavau Daktaro reikalus? Labai dėl paprastos prieštasties! Prie manęs "Balsan" visi kartojo rašę, o aš, kaip sakiau, neabegebu pakankamai prirašyti. Tai gi padu tai, kas papuola, to, kas paraugo. Dar daugiau: kunigas paduoda ilgą straipsnį, o ties pabaiga dar trūksta tekstų dešimčiai eilučių užpildyti. Klausiu kunigę, ką daryti, jis man sako: "Darašyk - lai gyvuoją Svento Jono Draugija"! Ne aš ir rašau "Lai gyvuoją"!

Komet pranešjas labai pesimistiškai teikiamas išaiškinti, tat išsilies buvo pastebėta, kad draugijos ir laikraščio reikalai del to tapo numankinti, kad laikraštis pasirašė labai reikiškus kunigę įtakai. Buvo taipgi paaiškinta, kad katalikybė ir hierarhizmas yra du skirtingi dalykai. Tikintis žmogus yra vienas dalykas, o hipokritinis kunigas yra visai skirtingas dalykas.

Toliaus buvo nuoštraščiama, lbama apie draugijos "Lietuva" ir laikraščio "Balsas" išlaikymą. Po ilgų diskusijų prieita prie naujos draugijos valdybos rinkimo, kuriai pavedama ir "Balsas" išlaikymo reikalas. Labai malonu yra tai pastebėti, kad valdybon tapo išrinkta didžiumoje tie patys žmonės, kurie pačioje darba pradžioje buvo daug pasidarbavę "Lietuvos" ir "Balso" sutvėrime ir išauginimo. Reikia tikėtis, kad dabar vėl sugrįš prie "Lietuvos" draugijos buvę veikliai ir garbingi jos nariai ir "Balsas" vėl susilauks savo senų bendradarbių, kaip šioje šalyje, taip ir tarpe esančių užsieniuose.

Taipgi reikia manyti, kad lietuviški laikraščiai, redakcijos vėl pradės siuntinėti "Balsui" savo leidinius mainais.

Tik toliai padėčiai atsistačius gali bujoti draugija "Lietuva" ir vykinti gyvenimą savo plačiąj užsi - brieštus tikslus. Argentinos lietuvių darbininkų kultūrinio ir materialio būvi pagerinimui.

Tai gi minėtoms draugijos "Lietuva" valdyb n išrinkta sekanti asmenys: Pirmininkas - P. P a l i u k a s, Vice - pirm. - B. S t e p o n a i t i s, Sekretorius - P. J a s i u k y n a s, Išdiniškas - S. Š t a b i n s k a s, Ūkio vedėjas - A. B a n d y s. Susirinkimui pasibaigus naujoji valdyba ten pat padarė savo posėdį, kuriame nutarta kviesti p. K.N. Norky, pagalbėti redakcinioje darbe.

Tai gi, gerbiamoji Argentinos lietuvių visuomenė! Mūsų pareiga šien - dien yra susiburti vienon gražion lietuvių darbininkų šeimynon, kad bendromis pajėgimais galėtume lengviau vienas antram brolišką ranką paduoti, vienas antram pasigelbėti, o taipgi tvirtu organizuotu kumu daug lengviau nugalėsime daugelį mūsų broliuoto gyvenimo kliučių. Sekime vokiečių, žydų, angly ir kitų kultūringesnių tautyb darbininkų pėdomis, o tuomet ir kasdieniniame savo gyvenime ir darbuose mes busime arčiau jiems panašūs.

Laukiame atsiliepiant kiekvieną Lietuvos pilietį, kuri šis "Balso" numeris pasiekė, vistiek, Argentinoje, Lietuvoje, Šiaurės Amerikoje, ar kur kitur.

Rašykite mums savo pagoldavimus, duokite Jūsų vertingus patarimus: kokie skyriai laikraštį - je labiau pageidaujami, ar manote prisigėviti prie "BALSO" SPAUSTUVĖS FONDO, ar norite, kad "Balso" leidimui susidarytų specialė Spaudos Bendrovė? Abelnai, kiekvieno piliečio balsas bus dideliai įvertinamas.

Naujos "Balso" Redakcijos Komisi ja.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

J. M i l i š i u i. - Tai ne redakcijos dalykus, kad norite paskolint savo Brigicielei kelnaites. Mes nežinome, kas ta Jūsų vadinama "Apėmeijos - Ap - švietas" draugija! "Straipsnio" ne - taip patsinsim.

K e l i a u n i r k a m s. - Jūsų reikale turite kreiptis prie Amerikos konsulo. Labai didelis būrys žygiu eit Amerikon negali, nes pakeliui gali užpuldinėt miestelius. Leidim pėksčiam keliaut Amerikon konsulai duoda tiktai sperte organizacijų nariams, jeigu tos organizacijos savo narių kelione rūpinasi. Žemėlapius, kompas eto. Informacijas geriausia suteikia Amerikos konsulas. Žygiuot nelengva!

S I R D I S .

Taip, matut - sakei: Aok sūneli! Ejay, neklausiau senos motinėės... Traukinyje nušvilpė - tu tikusi prie kelio - ta nakti raudodama smeigė akis i rōles.

- Neik, sūneli, noik - mangs pasigalėki, - meldei tu, motin, pageltusias rankas ištiesaus: zeik, paklausyk, sūneli, neišleki! - Bet - - mane traukė kitokia biesas.

Dabar vėl matei tu mane pro langą, vidury gatvės sukaustyta varė, girdoėjau, kaip puikiai rėtežiai žvanga, klykoi, kai kalėjimo duris uždarė.

Ta valandą graibstei tu raudonas plytas, koikiol savo vargy bekraštę marę ir emei it koprotė blaškytis. - - - Motina mirė, - - - Jėjos sargas tarė. ("S.D.") Pr. K a s p a r a i t i s.

K L Y S T A N P I E M S .

Kas šunkelias, alėjemis, bulvarais klysta Ir bėtais brūžina asfaltą gatvių, Kam dingo fabrikoj audringoji jaunystė, Ir akys žydrumos dangaus nematė, - -

Neverkite, skurdžios bakašės 'augė sūnis, Juk plieno fabrikoj iegas užgrūdėt; Nors mirė Jūsų, senos motinos kankiose Ir vaikus alkana buitis išūdė.

Gyvenimas laisvais visus pasaulį leide, Tik laisvą pardavėn už duonos kėpi. Užtat per kvėrą veržiamės laisvi gyventi - Jaunystėj laisvę dingusią atrasti.

Kas šunkelias, alėjemis, bulvarais klysta Be duonos kėnio ir iegų krutinė - J gatvė! Vistiek kentėt iegų pritrūka, Ir tylint vargas nenustus kankines. ("S.D.") J. N a r b u t a s.

VISOKIOS ŽINIOS.

BAISI EXPLOZIJOS CFRDOBOJE.

C' e r d o b a, 26a Spalio, 8.m. - Miesto centre, gatvėje Rosario de Santa Fe, nuo nežinomos prieštasties sprogo užsidesęs žibalo rezervuaras. Žibalas priklausė firmai "Amado Lamas & Co", kuri atstovavo, apart firmos "West Indian Oil Co". - "Pardilla & Co". Apart žibalo minėtos kompanijos sandėliuose buvo dar ir spiritas

Sprogimas buvo toks smarkus, kad nuo artimesnių namų net stogus nuplėšė.

Reikia pastebėti laimingą aplinkybių susidėjimą, kad priešpat sproginis iš artimo namo ką tik buvo išėjęs virš 200 darbininkų, kurie dar bavosi "Puigiano" batų dirbtuvėje. Vietinė valdžia stropiai tyrinėja nelaimės prieštastis.

RUSIJA ATŠAUKIA SAVO KARIŠKA ATSTOVĄ IŠ LATVIJOS.

"Havas" pranešimu iš Rygos, Sovietų valdžia pranešė Latvijoj diplomatiniam atstovui Mas kveje, kad atšaukia savo karo atstovą iš Latvijos ir prašo, kad Latvija atšauktų savo karo atstovą iš Maskvos.

AMMANULAH GRĄSINA SUSAUDYMU.

Iš Berlino pranešama, kad Kinies iš Cebula skelbia, kad Afganistano karalius Ammanulah įsakė sužadėti daug aukštų valdininkų ir viena kunigaikštį, už jį varomą propagandą del įvedimo naujų europėjiškų reformų Afganistane.

BLOGAS DERLIUS ITALIJOJE.

Zinomas Italijos ekonomistas P. Flora išskaitliavo, kad del blogo kviečių derliaus ši meta Italija turės įgabenti iš užsienių nemažiau 18, 000, 000 kvintalų kviečių.

VENGRAI MUŠA ŽYDUS.

"Havas" telegrafo agentūra praneša iš Budapeštė, kad grupė studentų surengė milžinišką demonstraciją prieš žydus. Išdužyta daug langų žydų namuose ir išdraskyta laikraščiai "Ažest" ir "Epszava" redakcijos.

IR KIRILAS "SUDEMOKRETĖJO".

Kopenhagos laikraščio "Extra Bladet" korespondentui Rusijos kunigaikštis Kirilas pasipasakojo, kad jis esantis vienintelis kandidatas į monarchišką Rusijos sostą. Esą, monarchija busianti pagrįsta demokratiniais principais, nes Rusijos valstiečiai, anči jo, negalėdami pakęsti bolševizmo juogo, nuvėts dabartinę valdžią ir įsteigs tokį "demokratinę monarchiją".

Labai charakteringą, kad jau ir Kirilas kalba apie "demokratybės pagrindus".

VIETOS ŽINIOS

MIHANOVICIAUS DARBININKŲ STREIKAS TĘSIAMAS.

Sio mėnesio pradžioje prasidėjęs laivų darbininkų streikas Argentinos navigacinės "Mihanovich" kompanijos dar tęsiasi. Bet kadangi no visų šios kompanijos dirbtuvių ir no visų jos laivų bei barkų darbininkai išėjo streikui, tat streikuojantieji yra labai sunku laimėti savo reikalavimus. Buvo kalbama apie viso Buenos Aires uosto darbininkų streiką, bot kol kas jio streikieriams solidarumo nepareiškė Pačios Mihanovich kompanijos nekurių taforių darbininkai, vieton oiti streikui, parcišk kompanijos viršininkams, kad jio yra patenkinti darbo sąlygomis ir nesirongia streikuoti. Toksai darbininkų nesolidarumas ir atina galimybę laimėti streiką.

"La Pronsa" skelbia, kad kompanijos paduotais statistikomis, iš 2792 laivų darbininkų tik 1480 jurininkų ir požiūrių ir 101 technikų ir mašinistų išėjo streikui.

Streiklaukai balsiausis skriaudžia darbininkus oiami streiklaukai. Nors streikuojanti darbininkai akmoninis, pagaliais streikorius gatvėso mato, jiems kolip pastoja, revolvoriais šauda, bot knip streikorių taip ir streiklaukų minios apio stroiko paliestas darbavietos sukina. Vionas streiklaukų tapo nušautas ir koliolika sunkiai sukoista, bot kompanija skelbia, kad jau 2058 streiklaukai užėmė streikuojančių darbininkų vietas, dalis streikorių darban sugrįžė ir, esp, truksta tik 734 žmonių kad kompanijos darbas vėl oity normaloms vėžėms.

Lietuviai! Neikite streiklaukai! Neskrauskite streikuojančių savo brolių darbininkų ir nestatykite savo gyvybę pavojui!

DAUGIAU ŽINIŲ, DAUGIAU INFORMACIJŲ.

Atstatinkamas įstaigos malonai sutiko vėl suteikti "Balse" Redakcijai vardus Lietuvos piliečių, atvykstančių iš Lietuvos Argentinos. Taigi su sekantiu numeriu prasidėsime talpinti.

Savo koliau Redakcija prašo, kad kiekvienas "Balse" skaitytojas malonoty suteikti Redakcijai žinių apie įvairiausius nuotikius vietes lietuvių gyvenimo. Reikia taip padaryti, kad užsioniuose osanti skaitytojai ir spauda galėtų rasti kuodaugiasia žinių apie Argentinos lietuvių gyvenimą.

PRASIDĖJO STATYBOS DARBAS.

Šio savaitę Dook Sudo prasidėjo Dinkomos fabriky statyba. Nupirka 24 ha. žemės už 3 milijonus pesų, o naujas destilacijai statyba kainuos 15 milijonų pesų. Dirbs 1500 žmonių.

SUSIVIENYJIMO VAKARAS. AVELLANEDAJE.

Šių motų spalio mėnesio 20 diena Israelity saloje įvyko Lietuvių Susivienyjinimo Argentinoje vakaras. Žmonių buvo susirinkę nedaug, nos dalinai lietus sutrugdė. Bot buvo ir kita priežastis, tat visai pašonėje buvo surongtas komunistų šokių vakaras. Kiek toko girdėti, mūsų "ovorščiai", esp, tyčia taip padarė, kad atitraukti publiką nuo L.S.A. vakaro. Žinoma, tai didelė klaidystė iš komunistų pusės, bot tai no naujiena, o Susivienyjinimui bus gera pamoka ateičiai.

Norėtusi panaikyti kelotą kodžių apio vaidinimą, bot noroikia užsigauti, joigu bus teisingai pakritikuojama, nos tik per kritikų dalykai tebulinasi.

Bondrai imant, vaidinimas galėjo but geresnis. Artistai mokėjo rolos gerai, bot tik mokėjo ir daugiau nieko. Kiekvionas artistas, iššjęs į sceną, knip potorius atbarabaniję save roly, ir tiek. Bot reikiama jausmo, pergnyvimo, vaidinimo nepareodė. Rodes jau butų laikas rimčiau žiūrėti į scenos veikaly pastatymą, o nogalint jų tinkamai pastatyti, geriau vongti vien šokių vakarus be vaidinimų.

Nogalina teisintis nobuvimu jėgy ar stoka laiko, nos tas pats Susivienyjinimas buvo pastatęs "Rincen" saloje "Du Broliu", kur vaidinimas buvo atliktas visai pakončiamai, o veikalas buvo daug sunkesnis negu "Lizdas Namio Lūte", kurį dabar vaidino. Matoma, prie ano veikalo vaidintojai rimčiau rongoši.

Šiaip saloje tvarka buvo gera ir pavyzdinga.

B u v e s .

ARGENTINA SKAITLINĖSE.

Buenos Aires "Revista Mensual B. A. P." bendradarbis Dr. R. Vidola skelbia "Indico Económico de la Republica Argentina". Labai idamos nokurios skaitlinės, ypatingai kur Argentina lyginama su kitomis Pietų Amerikos respublikomis.

Visoje Argentinoje yra 11,312 mokyklos, 46,000 mokytojų ir 1,368,636 mokiniai. Argentinoje yra du mokytojai (maestro) kiekvionan kraoivaiui, o visoj likusioj Pietų Amerikoje bondrai - vienka du kraoivai kiekvionan "maestro".

Automobilių, koleivinių ir prekinų, Argentinoje funkcioiuoja 300,000, reikiška, turi 2/3 visų Pietų Amerikos automobilių.

Golėkolių ilgumas Argentinoje siekia 40,243 kilometrus. Pats tas Argentinoje pernai persiuntė 2,319,316,237 siuntinių, arba 60% visos P. Am. korespondencijos. Pusė visos P. Am. "comercio exterior" priklauso Argentini.

F. Missler
G. W. S. M.
Crown
Representanta O. HENZE
Buenos Aires San Martin 666
PILIAUSIAS IR GREIČIAUSIAS PIRIGŲ PERSIUNTILAS
UŽ PASKUBINTAS PERLAIDAS TELEGRAFU 2.50.
LAIVAKORTĖS
LIETUVON IR IŠ LIETUVOS.
IŠTAIGA ATIDARA NUO 8 IKI 19 VAL., IŠSKIRIANT ŠVENTADIENIUS.

KIEKVIENAS ARGENTINOS LIETUVIS PRAŠOMAS INSIDĖTI KAD:
MEHRNGUS, BET ŠVARUS IR PUIKUS
VIESBUTIS IR RESTORANAS RYGA
EDUARDO HOFFMANO
25 DE MAYO 674 - 676
(Arti Retiro ir Imigracijos prie Viamonte).
Valgiai gaminami lietuviškai, rusiškai, ispaniškai. Visoki gėrymai ir geriausias alus. Salti ir šilti užkandžiai. Yra 50 labai gerai inrongty kambarių pavoniamas ir koimynoms. Švarios ir pigios kiltos ir kaitos maudynės. Rezervuotos salės koimynoms, iškiloms ir susirinkimams. Pilsto alų ir prižiuro kambarius lietuvių. Pas mus švariau ir pigiau negu kitur. Butinai apsilankykite ir poraitikrinaite. ATSKIRAS PUIKUS KAMBARYS 3.2.50, LOVA 1.00.
Por mus geriausia adresuoti laiškais iš Lietuvos. ATSILANKYKITE!

DOMS! DOMS!
AVISOCKIS.
DIPLOMUOTAS SIUVĖJAS.
Siuvu ant užsakymų įvairiausius drabužius naujų ir senų madų. Taipgi sutaisau valau ir puikiai išprosovoju. Darbą atliuku sąžiningai ir priocinoma kaina. Reikalui osant prašau atsilankyti žiucmi anrašu:
A. VISOCKIS,
VILLA DIEGO, F.C.R.a P.B.

PRANEŠIMAS.
Lietuvos Konsulatas pranoša piliečių žiniai, kad dar neužregistruavusioji privale registruotis prisaušiant cokenšias žinias: vardas, pavardė, gimimo vieta, profesija, pase numeris, kada ir kur pasas išduotas.
Pasibaigus pase tornimui reikia jį pratęsti. Registracija atliokama nemokamai.
PASO TERMINO PRATEŠIMO TARIFAS SUMAŽINTAS: UŽ PRATEŠIMA REIKIA MOKĖTI TIK DU PESU IR 50 CENTAVŲ.
Lietuvos Konsulata, antrašas:
Calle Anchorena 28, Bs. Aires.

BAR-ADAM
RETI O MAIPU 1280
U.T. 1903 Plaza
TRAPUTINĖ VIRTUVĖ
CURRAINE UŽKANDŽIAI
BARAS VALGYKLA.
IKI 2 VAL PAKTIES.
ARTURO LUDVIG.
Viskas nebrangi.

Jeronimas Koreiva
GERIAUSIS SIUVĖJAS BLIGE S. PATRAPILIO
IMPERATORISKA SIUVIHO KIRPIMO AL. DE I. J. PRILIU UŽSAKYBUS VYRIŠKIES RUB. IS IS GERIAUSIU MEDŽLIGY.
Dalyvaujantieji mano naujoje sistamoje grana rubus viciskai veltui.
Calle GARIBALDI 1319, Bs. Aires.
Aš ir visi mano officiai lietuvių užėikite PERSITIKRINTI

JUAN YACUBAITIS
BUENOS AIRES ASTURIAS
BARAS RESTAURANTAS
25 de Mayo 299,
U.T. 33 Avenida 3114.
LIETUVIAI KVIEČIAMI ATSLANKYTI IR BUSITE PATENKINTI. ATMINKITE, amerikiočių obals: "Savas - pas savą"!

ST. ŠTABINSKO Knogy Agenturoje "DAINAVA"
Calle Anchorena 85 B. Aires
Galima gauti lietuviškų knygų: mokslinių, apysakų, eilių, dainų, pasakų, sapninių, romanų ir kit. Turimo naujų spausdintų 1 a i šky: Mylimajai, Motinolei, Tėvynės Ilgesys, Mielai Seautai, Džioliukas, Su šventomis ir t.t. 10 laiškų su vokais ir paveikslėliais tik 1.50 m.n. Knygynas veikia kasdiena nuo 8 ryte iki 12 val din., šventadieniais: nuo 8 ryte iki 2 val. p.p., vakarais antradieniais ir penktadieniais; nuo 6 iki 9 val. vakare. Knygos siunčiamos ir paštu. Rašant pridėkite ženklielį atsakymui.
Lietuviai! Krautuviniškai! Pasinaudokite proga: Patenkinkite savo vietose klientus mūsų laides puikiausiais epais - dantais laiškais, kalentoriais ir knygomis. Duodamo nuolaidą.

ANTANAS BANDYS
Ca lla ANCHORENA 85, D-to A.
Tik dvi kvadros nuo PLAZA ONCE
Visiems lietuviams žinoma
GERA IR NAUJA **BATŲ DIRBTUVĖ**
Darbas atliokamas sąžiningai. Naujausi modeliai paskutinos mados. Geriausia modžiaga. Kainos pigios. Persititikrinkite! Duodu ilgalaikiam išsimokėjimui.

